

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

на проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про Центральну виборчу комісію» щодо опитувань громадської думки, поданий народним депутатом України О.Корнієнком та іншими народними депутатами України (реєстр. № 4043)

За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 18 серпня 2023 року (протокол № 123) розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про Центральну виборчу комісію» щодо опитувань громадської думки (реєстр. № 4043 від 03.09.2020), поданий народним депутатом України О.Корнієнком та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є створення умов для забезпечення Центральною виборчою комісією (далі – Комісія) організації підготовки і проведення опитування громадської думки у разі прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про проведення такого опитування в день голосування на загальнодержавних або місцевих виборах на всій території України або в окремих її місцевостях.

Для реалізації зазначеної мети проектом нормативного акту пропонується доповнити Закон України «Про Центральну виборчу комісію» новою статтею, в якій унормувати питання щодо здійснення Комісією повноважень, пов'язаних із забезпеченням організації підготовки і проведення опитування громадської думки під час виборчого процесу загальнодержавних або місцевих виборів. Передбачається, що таке опитування повинно проводитись на підставі рішення Уряду, в якому визначається перелік питань, що виносяться на опитування, строки та територія його проведення. Також законопроектом пропонується наділити Комісію повноваженнями щодо встановлення порядку опитування громадської думки та покласти на органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші органи обов'язок сприяти Комісії у забезпеченні організації його підготовки і проведення.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України не підтримує прийняття законопроекту та у своєму висновку висловлює низку зауважень до його змісту. Зокрема, зазначає, що пропонуване законопроектом розширення повноважень Комісії не узгоджується з її основними завданнями, визначеними у статті першій Закону України «Про Центральну виборчу комісію», якими є організація підготовки і проведення виборів, всеукраїнського і місцевих референдумів. Крім того, на думку Головного науково-експертного управління, правова невизначеність щодо ключових питань організації опитування та його юридичних наслідків, а також проведення цього опитування органами, які уповноважені проводити вибори, можуть призвести до маніпуляцій громадською думкою, оскільки таке опитування може сприйматись громадянами як референдум.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету дійшов висновку, що законопроект може призвести до збільшення видатків державного бюджету, оскільки його новелами передбачається, що матеріально-технічне та фінансове забезпечення опитування громадської думки серед іншого може здійснюватися за рахунок коштів Державного бюджету України. При цьому всупереч вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єктом законодавчої ініціативи не надано до законопроекту належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу у висновку до проекту Закону зазначає, що його положення регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міжнародна фундація виборчих систем (IFES) в Україні у своєму висновку наголошує, що проведення опитування громадської думки одночасно з проведенням виборів може створити значне додаткове адміністративне та матеріально-технічне навантаження на Комісію та значно ускладнити процес адміністрування виборів. Крім того, Міжнародна фундація виборчих систем (IFES) в Україні відзначає, що пропонуване законопроектом опитування громадської думки по суті можна вважати консультативним референдумом. Разом з тим, практика проведення референдумів одночасно із виборами не відповідає міжнародним виборчим стандартам, оскільки не сприяє ухваленню виборцями усвідомленого рішення під час голосування.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету та всебічно обговоривши питання, Комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про Центральну виборчу комісію» щодо опитувань громадської думки (реєстр. № 4043), поданий народним депутатом України О.Корнієнком та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні з зазначеного питання визначено народного депутата України, Заступника Голови Комітету, голову підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії А.Загоруйко.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

